

Інтер, 2007 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ebk.net.ua/Book/SptpoU/1-2/133.htm>

5. Haiman T., Scott W.G. Management in Modern Organization, 2 nd. Boston, Mass: Houghton – Mifflin, 1974. – р. 126.

6. Про прокуратури: Закон України від 05.11.1991 № 1789-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1991. - № 53. - ст.793.

7. Про координацію діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності та корупції: Наказ Генерального прокурора України від 16.01.13, № 1/1гн // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102

8. Проект Закону про прокуратуру № 3541 від 05.11.2013 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=3541&skl=8

9. Про Антитерористичний центр та його координаційні групи при регіональних органах Служби безпеки України: Указ Президента України від 14.04.1999 № 379/99 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/379/99>

10. Про затвердження положення про Міністерство внутрішніх справ України: Указ Президента України від 06.04.2011 № 383/2011 // // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/383/2011>

11. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 05.03.1998 № 183/98-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, N 35, ст.237.

УДК 321.1

Угнівенко І. М., здобувач кафедри
адміністративної діяльності НАВС

Основні напрямки удосконалення організаційної побудови служби дільничих інспекторів міліції як основного суб'єкта в системі МВС України

Статтю присвячено аналізу організаційної побудови служби дільничих інспекторів міліції. На основі проведеного аналізу обґрунтовано шляхи удосконалення організаційної побудови служби дільничих інспекторів міліції та визначено напрями удосконалення профілактичної діяльності дільничих інспекторів міліції.

Ключові слова: дільничий інспектор міліції, профілактична діяльність, система підрозділів ДІМ, організація діяльності ДІМ.

Статья посвящена анализу организационного построения службы участковых инспекторов милиции. На основе проведенного анализа обоснованы пути совершенствования организационного построения участковых инспекторов милиции и определены направления совершенствования профилактической деятельности участковых инспекторов милиции.

Ключевые слова: участковый инспектор милиции, профилактическая деятельность, система подразделений УИМ, организация деятельности УИМ.

This article examines the organizational structure of the service of district inspectors of militia. The conducted analysis grounded the ways of improving the organizational structure of the service of district inspectors of militia and identified areas of prevention activities improvement of district inspectors of militia.

Keywords: district inspector of militia, prevention activities, system of subdivision of district inspectors of militia, organization of the district inspectors of militia activities.

Актуальність теми. Служба дільничних інспекторів міліції (далі – ДІМ) – це базова організаційна ланка міліції, на яку покладено основний тягар із реалізації профілактичної функції. Водночас, служба ДІМ – це лише один із численних елементів багаторівневої та складноорганізованої системи суб'єктів профілактики, в якій діють певні принципи та специфічні закономірності. У зв'язку з цим, виникає питання: яке місце вона займає в системі ОВС, а також чи можна вважати її самою цілісною системою, чи це просто довільний набір нічим не пов'язаних між собою підрозділів?

Даючи відповідь на це питання, в першу чергу, з'ясуємо етимологічне значення слова «система». Як відомо, воно має грецьке походження й в найбільш загальному розумінні використовується для позначення аморфності та неподільності певних явищ. У цьому значенні воно тотожне слову «складання» й означає, що певні явища складаються з окремих частин, які виступають підсистемами нижчого рівня [1, с. 142]. Всі складові елементи системи можна розглядати як окремі підсистеми, що об'єднують складові частини цілого залежно від їх функціонального призначення. Такі підсистеми, виступаючи складовими частинами системи більш високого рівня, також складаються з певних структурних підрозділів, які входять один в один у визначені послідовності, утворюючи організаційну структуру, засновану на розподілі функцій та сукупності підрозділів, що забезпечують її цілісність [2, с. 109]. У цьому полягає одна з істотних закономірностей об'єктивної реальності систем, яку можна зобразити наступним чином: «кожна систем є частиною системи вищого рівня».

Виклад основного матеріалу. Усе викладене вище в повній мірі стосується служби ДІМ. Однак, вимушені констатувати, що ані нове Положення про службу ДІМ (далі – Положення) [3], ані інші нормативно-правові акти не містять прямої вказівки на місце, яке займає дана служба в системі профілактики злочинів взагалі, та в системі МВС зокрема. Відповідь на поставлене питання можна отримати лише при дослівному тлумаченні положень цілої низки підзаконних нормативно-правових актів, а також практичної діяльності апарату МВС України.

Як нам вдалося з'ясувати, попередження правопорушень, тобто загальна та індивідуальна профілактична робота серед жителів адміністративної дільниці, покладається на службу ДІМ (п. 2.1 Положення [3]). Контроль за організацією роботи та діяльністю цієї служби здійснює Департамент громадської безпеки (ДГБ) МВС України (п. 1.2. Положення про ДГБ МВС України [4]), який є одним із основних структурних підрозділів системи вищого рівня – апарату МВС України [5]. У свою чергу, МВС України є центральною ланкою правоохоронної системи й основним суб'єктом профілактики. Викладене дозволяє нам побудувати наступний логічний ланцюг реалізації профілактичної функції: правоохоронні органи, міліція, МГБ, служба ДІМ, дільничний інспектор міліції.

Звісно, той факт, що служба ДІМ є складовою частиною МГБ ні у кого не викликає заперечень. Такий висновок випливає, передусім, з аналізу п. 1.2. нового Положення, який передбачає функціонування Управління ДІМ в структурі ДГБ МВС України та відділів (секторів) ДІМ в складі відділів громадської безпеки міськрайорганів внутрішніх справ [3]. Водночас, як ми уже зазначали раніше, пряма вказівка про це відсутня. На нашу думку, такий недолік може негативно позначитись на організації управління профілактичною роботою, а тому має бути усунутий. З цією метою ми пропонуємо внести зміни до згаданого Положення, в п. 1.2. якого чітко прописати, що «Служба дільничних інспекторів міліції входить до складу міліції громадської безпеки». Запропоновані зміни, на нашу думку, зміцнять адміністративно-правовий статус служби ДІМ й дозволять однозначно стверджувати,

що дільничний інспектор є представником МГБ на адміністративній дільниці.

МГБ, так само як і міліція загалом, це складноорганізована система, до якої входять хоча й неоднорідні, однак взаємопов'язані елементи. Така складність побудови обумовлена відразу кількома причинами: по-перше, багатогранністю покладених на неї завдань; по-друге, адміністративно-територіальним поділом України. Водночас, вказані фактори обумовлюють організаційну складність не лише МГБ, як системи більш високого порядку, але й служби ДІМ, як її підсистеми. Остання, залежно від адміністративно-територіального поділу України, а також від обсягу та специфіки виконуваних завдань, функціонує на трьох рівнях: центральному, регіональному та місцевому. Так, на центральному рівні діє управління ДІМ ДГБ МВС України, яке контролює та організовує роботу підпорядкованих йому підрозділів ДІМ і є основною виконавчою ланкою в реалізації профілактичної функції міліції. На регіональному рівні діють відділи (сектори) ДІМ управлінь (відділів) громадської безпеки ГУМВС, УМВС в АРК, областях, містах Києві та Севастополі. Вони є об'єктами управління з боку УДІМ та, водночас, виступають як суб'єкти управління відносно нижчестоящих підрозділів. На місцевому рівні діють відділи (сектори) ДІМ відділів громадської безпеки міськрайорганів внутрішніх справ, які номінально є відповідальними за проведення профілактичної роботи на території обслуговування.

Особливу увагу варто приділити аналізу основних принципів організації діяльності підрозділів ДІМ. Як свідчать результати проведеного нами дослідження, основним принципом організації діяльності будь-якого структурного підрозділу міліції є розумне поєднання централізації та децентралізації, що дозволяє передати йому широкі повноваження на власний розсуд обирати конкретні форми та методи вирішення покладених на нього завдань. Водночас, аналіз діяльності місцевих підрозділів ДІМ свідчить про обмежену дію даного принципу, що відображається в значно ускладненій системі управління ними. Так, згідно п. 10.1. нового Положення, організація роботи ДІМ покладається на начальника міськрайоргану внутрішніх справ, його заступника – начальника МГБ та заступника начальника з керівництва ДІМ. Безпосереднє керівництво його роботою здійснює начальник відділу (сектору) ДІМ та старший дільничний інспектор [3]. Окремі управлінські функції здійснюють начальники відповідних управлінь (відділів, секторів) ДІМ МВС, ГУМВС, УМВС, а також адміністрація міста (району).

На нашу думку, такий підхід суперечить принципу розумного поєднання централізації та децентралізації, знижує ефективність комплексного використання всіх сил і засобів в попередженні злочинності, а також негативно відбивається на результатах роботи ДІМ. Як наслідок, применшується провідна роль ДІМ в профілактиці правопорушень, невиправдано обмежується їх самостійність, знижується ініціативність і відповідальність, послаблюється активність населення в попередженні злочинності, ігноруються місцеві умови й особливості при плануванні та проведенні профілактичних заходів. Крім того, як справедливо зауважують деякі науковці, надмірна централізація є основною причиною таких негативних явищ, як тяганина при вирішенні термінових справ, дублювання завдань і функцій, перекладання відповідальності за неефективне виконання покладених обов'язків, безпідставне розширення штатів, зростання чисельності апарата управління тощо [6, с. 208].

У зв'язку з цим, ми пропонуємо переглянути існуючу на сьогодні систему управління ДІМ й завдяки децентралізації оперативних функцій наділити їх більш широкими повноваженнями щодо самостійного вирішення проблем профілактики злочинності в межах визначеної території. Для цього, необхідно внести зміни до п. 10.1. нового

Положення, виклавши його в такій редакції: «10.1. Безпосереднє керівництво роботою дільничного інспектора здійснює старший дільничний інспектор та начальник відділу (сектору) ДІМ міськрайоргану внутрішніх справ. Організація роботи відділу (сектору) ДІМ покладається на начальника міськрайоргану внутрішніх справ та на начальника міліції громадської безпеки. Організаційно-методичне забезпечення діяльності відділу (сектору) ДІМ здійснюють управління (відділи, сектори) ДІМ МВС, ГУМВС, УМВС». Такі зміни, на нашу думку, позитивно вплинуть на організаційно-управлінську складову системи ДІМ, оскільки відмежують безпосереднє керівництво роботою окремо взятого дільничного інспектора від організації роботи всього підрозділу ДІМ.

Завершуючи аналіз системи підрозділів ДІМ, варто зауважити, що у тому вигляді, як вона закріплена в новому Положенні, вона існує вже доволі тривалий час. Ані значні соціально-політичні зміни, ані ускладнення криміногенної ситуації, ані реорганізація правоохоронної системи загалом та ОВС зокрема, не порушили загальних принципів формування її основних складових. Усе це є свідченням того, що служба ДІМ — це не просто довільний набір елементів, а логічно організована сукупність взаємодіючих, пов'язаних між собою підрозділів, основним завданням яких є реалізація профілактичної функції міліції. Їй притаманні усі риси та характерні особливості систем [7, с. 24; 8, с. 30; 9; с. 29]: по-перше, всі підрозділи ДІМ — це не штучне чи вибіркове поєднання в одне ціле окремих елементів та інститутів, а цілісне правове явище; по-друге, їх існування обумовлене реально існуючими потребами, тобто характеризується об'єктивністю; по-третє, їх діяльність взаємоузгоджена та спрямована на досягнення єдиної стратегічної мети шляхом реалізації спільних завдань і функцій; по-четверте, така система не може існувати ізольовано, вона органічно входить до системи вищого порядку (тобто є підсистемою МГБ) і, водночас, сама складається із відносно самостійних підсистем; по-п'яте, така система характеризується внутрішньою єдністю, оскільки вона утворена певною сукупністю відповідним чином оформлених і взаємопов'язаних між собою елементів між якими встановлено тісні горизонтальні та вертикальні зв'язки; по-шосте, організаційна побудова такої системи адаптована до адміністративно-територіального устрою; по-сьоме, вона характеризується організаційною відокремленістю від інших підрозділів МГБ, єдністю підрозділів ДІМ у межах власної системи, а також у межах єдиної системи ОВС, відносною стабільністю організаційної побудови тощо.

Отже, викладене вище дає всі підстави стверджувати, що служба ДІМ є повноцінною системою. Як і всі інші соціальні системи, вона має специфічну структуру, під якою необхідно розуміти «взаєморозміщення та взаємозв'язок складових частин цілого; устрій, організацію чого-небудь, форму» [10, с. 490]. У свою чергу, будь-яка організаційна структура характеризується наявністю певної сукупності об'єднаних у єдиний орган структурних підрозділів, зв'язків підпорядкованості між ними, а також визначених форм розподілу функцій. Саме структура пов'язує в єдине ціле такі елементи, згруповує їх, викликає появу нових системних якостей.

Служба ДІМ, як і будь-який інший структурний підрозділ, теж складається із сукупності відповідним чином оформлених і взаємопов'язаних елементів, які формуються та розвиваються як невід'ємна складова МГБ і слугують важливим засобом забезпечення її ефективного функціонування в сфері профілактики злочинів та адміністративних проступків. Її будова спирається на такі внутрішньоорганізаційні принципи, як зональний та предметний. Перший, означає таку організацію роботи, коли весь її обсяг, покладений на той чи інший структурний підрозділ служби ДІМ,

розподіляється між окремими працівниками, які обслуговують чітко визначену та закріплену за ними зону (частину району, міста). Поряд із зональним, в підрозділах ДІМ застосовується і предметний принцип, відповідно до якого критерієм розподілу обов'язків між працівниками є визначена сфера повноважень (наприклад, робота з населенням та громадськими формуваннями, обліково-реєстраційна робота тощо).

Поєднання зонального та предметного принципів організації служби ДІМ, а також перелік завдань і функцій, покладених на неї, обумовлюють внутрішню побудову її підрозділів. Так, п. 1.2.4. нового Положення, до особового складу працівників цієї служби відносить: начальників управлінь (відділів, секторів), їх заступників, старших інспекторів з особливих доручень, старших інспекторів (інспекторів), старших інспекторів (інспекторів) по роботі з населенням та громадськими формуваннями, старших дільничних, дільничних інспекторів міліції та їх помічників, які перебувають на відповідних штатних посадах та мають спеціальні звання [3].

Проаналізувавши наведену структуру, можна відразу помітити, що вона істотно відрізняється від тієї, що була закріплена в раніше чинному Наказі № 1212 [11]. Зокрема, з позитивного боку слід відзначити той факт, що нове Положення нарешті офіційно закріпило такі штатні посади, як старші інспектори з особливих доручень та старші інспектори (інспектори). Як відомо, ці посади існують вже досить давно. Перші згадки про них можна знайти ще в Постанові РМ УРСР від 5.04.1991 р. № 79 [12]. Потім, про них згадується в Наказах МВС України від 17.07.2006 р. № 705 [13], від 31.12.2007 р. № 499 [14], від 29.05.2008 р. № 250 [15] та інших нормативно-правових актах.

Водночас, передбачивши в структурі служби ДІМ існування згаданих вище посад, законодавець, на нашу думку, недостатньо чітко визначив адміністративно-правовий статус працівників, які їх обіймають. Так, Положення більш-менш чітко окреслює повноваження начальників відділів (секторів) ДІМ, права та обов'язки старших дільничних, дільничних інспекторів та їх помічників, визначає загальні засади організації діяльності інспекторів (старших інспекторів) по роботі з населенням та громадськими формуваннями, і, в той же час, не містить жодної згадки про те, якими правами наділені старші інспектори з особливих доручень та старші інспектори (інспектори), за яку ділянку роботи вони відповідають. На нашу думку, такий недолік негативно позначається на якості роботи служби ДІМ, а тому має бути негайно усунутий шляхом внесення відповідних змін до нового Положення. При цьому, з метою уникнення дублювання однорідних повноважень, в Положенні бажано було б передбачити окремий розділ, у якому чітко розподілити завдання та функції між всіма працівниками служби ДІМ, прописати їх права та обов'язки, а також визначити сферу відповідальності.

Ще однією позитивною рисою нового Положення, в порівнянні з Наказом № 1212, є спроба детально прописати адміністративно-правовий статус старших інспекторів (інспекторів) по роботі з населенням та громадськими формуваннями. Нагадаємо, що чинне раніше Положення містило лише згадку про таку організаційно-штатну одиницю, як інспектор по роботі з населенням. Ані права, ані обов'язки, ані приблизний перелік його повноважень не визначався. Це призводило до того, що на практиці такі працівники не лише формально підходили до виконання своїх обов'язків, пов'язаних із налагодженням взаємодії з громадськістю, але й виконували значний обсяг невласливих їм функцій (статистична робота, аналіз і облік результатів роботи, адміністративно-юрисдикційна робота тощо). Саме тому, показники ефективності роботи на цій ділянці продовжували залишатись стабільно низькими. Аби усунути

вказаний недолік, а також підвищити ефективність взаємодії ДІМ з населенням, нове Положення не лише закріплює основні завдання і функції інспекторів (старших інспекторів) по роботі з населенням та громадськими формуваннями (п. 16.3.), але також визначає основні форми їх взаємодії з органами державної влади та органами місцевого самоврядування з питань діяльності громадських формувань (п. 16.4.) [3].

Завершуючи аналіз структури служби ДІМ, варто зауважити, що вона, на нашу думку, не здатна в повній мірі забезпечити виконання всього того обсягу завдань, які покладаються на цю службу. При цьому, найбільше зауважень викликає профілактична робота дільничних інспекторів, на незадовільному стані якої постійно наголошує керівництво МВС України. Цей факт, а також та обставина, що профілактика злочинності на сьогодні поправу визнана найбільш пріоритетним напрямом діяльності не лише міліції, але й усіх інших правоохоронних органів, стимулює науковців до пошуку нових форм організації діяльності служби ДІМ. При цьому багатоаспектність і складність завдань, покладених на цю службу, призводять до того, що всі наукові дискусії зосереджуються довкола питання поглиблення спеціалізації дільничних інспекторів. Так, наприклад, одні науковці пропонують створити в складі ОВС «службу з охорони моральності», на яку перекласти основний тягар роботи з протидії фоновим явищам [16, с. 172]; другі – «службу профілактики злочинів», основні показники ефективності роботи якої помістити у площину попередження, а не кількості порушених кримінальних справ [17, с. 152; 18, с. 176]; треті – наполягають на розширенні повноважень міліції щодо профілактики злочинності та перейменуванні ДІМГБ у «Департамент охорони громадського порядку і профілактики» [19, с. 53]; четверті – на виділенні в службі ДІМ «спеціально підготовлених інспекторів з попередження жіночої злочинності» [20, с. 146] тощо.

На нашу думку, створення в системі ОВС спеціального підрозділу з профілактики недоцільно і є лише повторенням минулих помилок. Річ у тім, що на сьогодні проведення профілактичної діяльності відноситься до функціональних повноважень майже всіх служб і підрозділів ОВС, а не окремої організаційної системи. Об'єктивно не можливо об'єднати в одне ціле профілактичні лінії роботи таких служб, як карний розшук, підрозділи по боротьбі з економічною злочинністю, з правопорушеннями неповнолітніх, з незаконним обігом наркотиків тощо. Так само не доцільно безпідставно роздувати штати служби й виділяти в її структурі працівників з попередження окремих видів чи груп злочинів, оскільки це розпорошує всі сили та засоби і може негативно позначитись на їх комплексному використанні. Саме тому, найбільш оптимальним нам видається такий варіант: для виконання основного обсягу роботи, пов'язаної з організацією профілактики злочинів та адміністративних проступків на території обслуговування, в структурі служби ДІМ необхідно передбачити посади старших інспекторів та інспекторів з профілактики. Такий підхід дозволить, з одного боку, зосередити профілактичну функцію в рамках служби ДІМ, а з іншого – виділити для її реалізації спеціально підготовлених працівників.

Багатогранність і складність профілактичної діяльності дозволяє передати старшим інспекторам та інспекторам з профілактики досить широкі повноваження. Зокрема, вони могли б: 1) відповідати за організацію профілактичної роботи в підрозділах ДІМ, систематично контролювати, аналізувати та оцінювати її результати, уживати заходів щодо усунення виявлених недоліків, а також вносити керівництву ОВС пропозиції щодо її вдосконалення; 2) спрямовувати та координувати профілактичну роботу всіх служб і підрозділів ОВС, визначати її загальну стратегію та тактику, а також здійснювати її організаційно-методичне забезпечення; 3) надавати допомогу дільничним інспекторам

з питань профілактичної роботи; 4) здійснювати комплексний аналіз та прогнозування криміногенної обстановки, стану, структури та динаміки правопорушень на території обслуговування, а також ефективності застосовуваних дільничними інспекторами заходів для їхнього попередження й припинення; 5) виявляти причини та умови вчинення злочинів та адміністративних правопорушень на території обслуговування; 6) здійснювати нагромадження, систематизацію та обмін інформацією про осіб, від яких з високою ймовірністю можна очікувати вчинення злочинів і адміністративних проступків, а також організовувати й контролювати проведення дільничними інспекторами профілактичної роботи з такими особами; 7) планувати, організовувати розробку та реалізацію заходів, спрямованих на усунення причин і умов, як сприяють учиненню злочинів і адміністративних правопорушень, а також здійснювати контроль і нагляд за їх своєчасним і повним виконанням; 8) здійснювати постійне спостереження, оцінку і прогноз соціальних явищ криміногенного й антикриміногенного характеру; 9) готувати для направлення у встановленому порядку органам державної влади та місцевого самоврядування, адміністрації підприємств, установ, організацій, трудовим колективам і громадським організаціям інформаційні матеріали з проблемних питань, а також пропозиції з удосконалення профілактичної діяльності; 10) на основі аналізу оперативної обстановки на території обслуговування вносити в установленому порядку у відповідні органи та організації подання про усунення причин й умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень і злочинів, контролювати надходження відповідей на ці подання, вивчати своєчасність, повноту й ефективність вжитих за ними заходів; 11) забезпечувати в установленому порядку обмін інформацією та взаємодію з іншими ОВС, правоохоронними органами, органами державної влади та місцевого самоврядування, ЗМІ, адміністраціями підприємств, установ, організацій, трудовими колективами, громадськими організаціями та громадянами з питань профілактики правопорушень; 12) брати участь у розробці та впровадженні стандартів безпеки від адміністративних правопорушень і злочинів, а також в підготовці в межах своєї компетенції цільових і комплексних програм боротьби із злочинністю та адміністративною деліктністю; 13) на основі аналізу оперативної обстановки, кількості та характеру вчинюваних злочинів та адміністративних правопорушень, соціально-економічних, демографічних та інших особливостей, скласти карту «ураженості» території обслуговування; 14) забезпечувати взаємодію дільничних інспекторів із громадськими формуваннями та населенням щодо проведення профілактичної роботи на території обслуговування; 15) проводити профілактичні бесіди з громадянами, а також надавати консультації щодо мір захисту від адміністративних правопорушень і злочинів; 16) організовувати розробку та розповсюдження пам'яток та іншої друкованої інформації на профілактичну тематику, а також готувати відповідні публікації в друкованих ЗМІ та виступи на радіо та телебаченні; 17) вивчати практику застосування законодавчих і відомчих нормативно-правових актів з проблем профілактики правопорушень і злочинів, а також узагальнювати позитивний досвід профілактичної діяльності в інших регіонах України та закордоном і розробляти пропозиції з його впровадження в практичну діяльність дільничних інспекторів тощо.

Як бачимо, старші інспектори та інспектори з профілактики мають значний потенціал у сфері профілактики злочинності. Тому, введення в штати служби ДІМ таких посад не повинно викликати особливих заперечень. З огляду на викладене, пропонуємо внести зміни до Положення про службу ДІМ, п. 1.2.4. якого після слів «старші інспектори (інспектори),» доповнити словами «старші інспектори (інспектори) з профілактики,» і

далі по тексту. Крім того, Положення необхідно доповнити новим розділом 15-1, в якому закріпити зазначені нами вище завдання та функції цих працівників.

Висновок. Таким чином, проаналізувавши систему та структуру служби ДІМ ми можемо зробити декілька узагальнених висновків. По-перше, служба ДІМ є однією з основних складових частин загальнодержавної системи профілактики злочинності; по-друге, її діяльність характеризується тісним зв'язком і взаємозалежністю між її функціональними призначеннями і структурою; по-третє, служба ДІМ є складноорганізованим утворенням, яке включає в себе систему апаратів і підрозділів, тобто їх побудову зверху до низу та внутрішню побудову окремо взятих підрозділів; по-четверте, завдяки своїй організації вона найбільш оптимально пристосована до виконання спеціальних профілактичних завдань і функцій; по-п'яте, як цілісна система, вона здатна забезпечити в певному обсязі всі напрями і види профілактичної діяльності міліції.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Леске М., Редлоа Г., Штилер Г. Почему имеет смысл спорить о понятиях / М. Леске и др. [пер. с нем.]. — М. : Политиздат, 1987. — 287 с.
2. Доценко О. С. Організація управління міліцією громадської безпеки в сучасних умовах : дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.07 / Доценко Олександр Сергійович. — Ірпінь : Національна академія державної податкової служби України, 2003. — 206 с.
3. Про затвердження Положення про службу ДІМ в системі МВС України : Наказ МВС України від 11.11.2010 р. № 550
4. Про затвердження Положення про Департамент громадської безпеки МВС України : Наказ МВС України від 31.05.2012 р. № 492.
5. Про загальну структуру і чисельність МВС України : Закон України від 10.01.2002 р.
6. Лисицин В. В. О необходимости совершенствования компетенции районного в городе Совета народных депутатов по руководству подчиненными ОВД / В. В. Лисицин // Проблемы повышения эффективности деятельности ОВД : Межвуз. сб. науч. трудов. — Омск. — 1990. — С. 207—209.
7. Карташев В. А. Система систем: очерки общей теории и методологии / В. А. Карташев. — М. : Прогресс-Академия, 1995. — 325 с.
8. Теорія держави і права : [навч. Посібник] / А. С. Олійник, С. Д. Гусарев, О. Л. Слюсаренко. — К. : Юрінком Інтер, 2001. — 176 с.
9. Алексеев С. С. Право и правовая система / С. С. Алексеев // Правоведение. 1980.- № 1. — С. 27-34.
10. Новий тлумачний словник української мови. — К. : Аконіт, 2003. — Т. 3. — 862 с.
11. Про затвердження Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі МВС України: Наказ МВС України від 20.10.2003 р. № 1212.
12. Про підвищення грошового утримання особового складу ОВС Української РСР : Постанова РМ Української РСР від 5.03.1991 р. № 79.
13. Про встановлення переліків посад ДІМ, старших ДІМ та осіб начальницького складу підрозділів громадської безпеки з керівництва ДІМ щодо грошового забезпечення в підвищеному розмірі та посад ДІМ, старших ДІМ та працівників підрозділів з керівництва ДІМ, яким час проходження служби зараховується на пільгових умовах : Наказ МВС України від 17.07.2006 р. № 705.
14. Про впорядкування структури та умов грошового забезпечення осіб рядового і начальницького складу ОВС : Наказ МВС від 31.12.2007 р. № 499.
15. Про затвердження Переліку посад ДІМ, старших ДІМ та працівників підрозділів з керівництва ДІМ (крім центрального апарату МВС), яким час проходження служби зараховується на пільгових умовах : Наказ МВС України від 29.05.2008 р. № 250.
16. Стрюк М. В. Кримінологічна характеристика жіночої злочинності: дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.08 / Стрюк Марія Вікторівна. — К., 2001. — 252 с.

17. Бугайчук К. Л. Адміністративні проступки: сутність та організаційно-правові заходи їх профілактики : дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.07 / Бугайчук Костянтин Леонідович. — Харків, 2002. — 243 с.

18. Доброрез І. О. кримінологічна характеристика та попередження незаконного виробництва, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту (за матеріалами АРК) : дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.08 / Доброрез Ігор Олександрович. — Харків, 2005. — 242 с.

19. Негодченко В. О. Діяльність органів внутрішніх справ щодо попередження злочинів у сучасних умовах : дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.08 / негодченко Вадим Олександрович. — Харків, 2003. — 219 с.

20. Балагая А.Б. Криминологические особенности женской преступности в Украине : дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.08 / Балагая Алла Борисовна. — Харьков, 2000. — 202 с.

УДК 35.086.2:351.743.5.:343.352

Єрмоленко І. Я., здобувач кафедри
адміністративної діяльності НАВС

Поняття та ознаки адміністративної відповідальності працівників ОВС за корупційні правопорушення

Проаналізовано чинне законодавство та доктрина адміністративно-деліктного права у контексті характеристики адміністративної відповідальності працівників ОВС за корупційні правопорушення. Під час дослідження визначено поняття, загальні і спеціальні ознаки адміністративної відповідальності працівників ОВС за корупційні правопорушення.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, корупційне правопорушення, працівник ОВС.

Проанализировано действующее законодательство и доктрина административно-деликтного права в контексте характеристики административной ответственности работников ОВД за коррупционные правонарушения. В ходе исследования определено понятие, общие и специальные признаки административной ответственности работников ОВД за коррупционные правонарушения.

Ключевые слова: административная ответственность, коррупционное правонарушение, работник ОВД.

Analysis of existing legislation and the doctrine of administrative and tort law in the context of the characteristics of the administrative responsibility of police officers for corruption. During the study, the concepts, general and special features of the administrative responsibility of police officers for corruption.

Key words: administrative responsibility, corruption offense, police officers.

Постановка проблеми. Головним завданням правоохоронних органів було і залишається захист прав і свобод людини та громадянина, усіх членів суспільства, з метою забезпечення правопорядку за допомогою застосування різноманітних адміністративних стягнень. За таких умов виникають випадки, коли правопорушники намагаються уникнути юридичної відповідальності шляхом налагодження “довірливих відносин” з працівниками ОВС. Саме тому існує об’єктивна потреба в законодавчому забезпеченні реагування держави на правопорушення, що вчиняються також і працівниками ОВС для корекції аналогічної протиправної поведінки в майбутньому.

Стан дослідження. Адміністративно-правова характеристика відповідальності